

'Illegalen' in de gevangenis.

-

Een eerste analyse van de
gevangenispopulatie in België op
basis van de verblijfstatus.

Steven DE RIDDER en Kristel BEYENS

steven.de.ridder@vub.ac.be

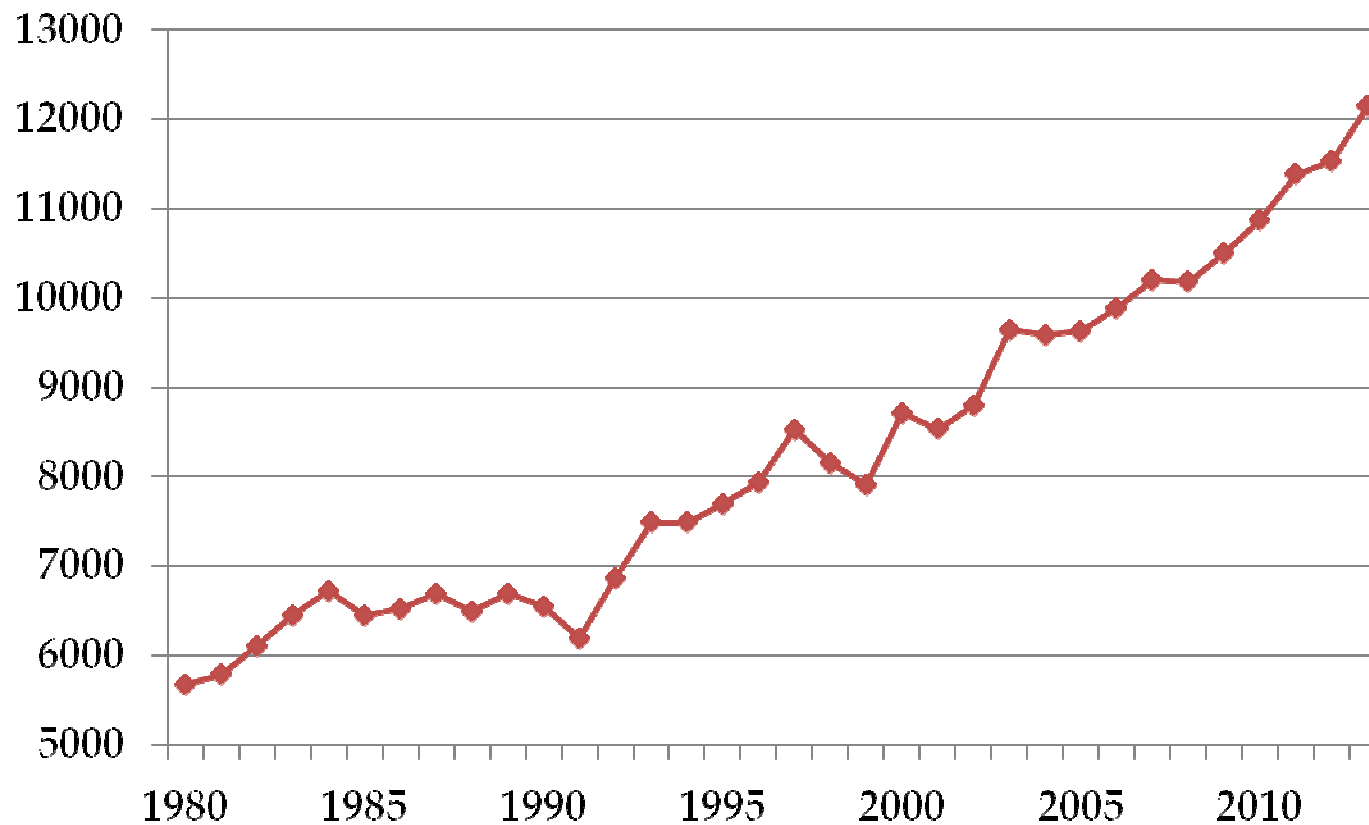
kristel.beyens@vub.ac.be

Inhoud artikel

- 1980 – 2013: data met betrekking tot vreemdelingen en gedetineerden zonder verblijfsrecht
- Strafbaarstelling van illegale toegang tot en verblijf op het Belgische grondgebied
 - Gesloten centra sinds eind jaren tachtig – begin jaren negentig
- WERV: voorlopige invrijheidstelling mhoo verwijdering van het grondgebied of overlevering
 - Sinds 2006
- Invloed van repatriëringspraktijk en beleid inzake vreemdelingenrecht
 - Dienst Identificatie Gedetineerden sinds 2005
- ➔ ruim juridisch kader en bijhorende beleidsbeslissingen bepalen de totstandkoming van deze data
- Vandaag: presentatie focust op statistische basisgegevens en methodologische bemerkingen en beperkingen

De 'Belgische' gevangenispopulatie

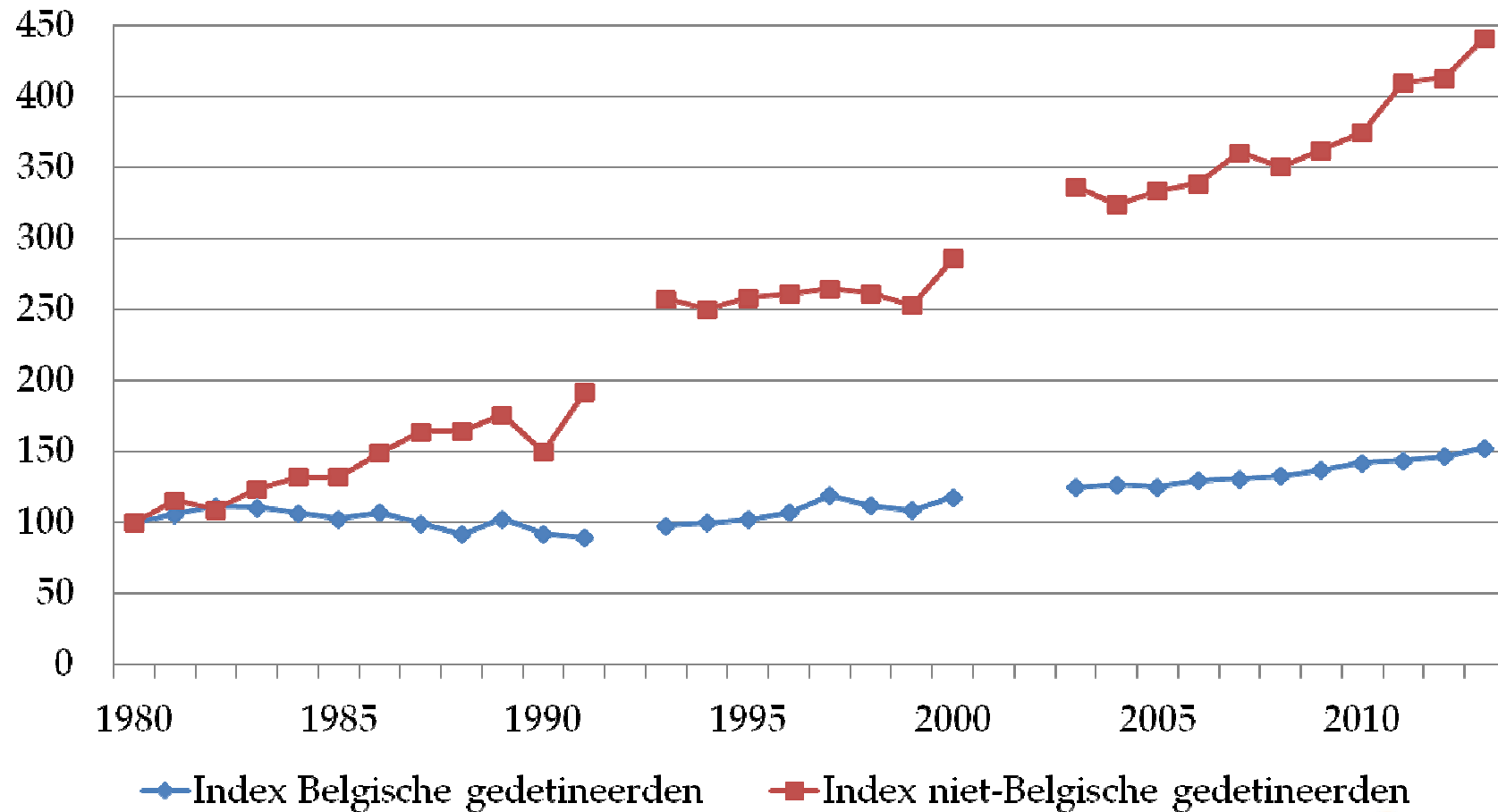
- 1980 – 2013: van 5.677 gedetineerden naar 12.158 gedetineerden (+53.3%) – gewoon regime

'Vreemdelingen' in de Belgische gevangenispopulatie (1)

- Nationaliteitscriterium: Belgen versus niet-Belgen
 - Geregistreerd in SIDIS-Griffie
- **Continuïteit:** het **aandeel** vreemdelingen binnen de totale gevangenispopulatie schommelt sinds geruime tijd rond de 40%
 - Ter vergelijking: 1980 (21,3%)
- **Discontinuïteit:** het **aantal** vreemdelingen binnen de totale gevangenispopulatie is de voorbije jaren enkel maar gestegen!
- 1980 – 2013
 - Belgen: 4.459 → 6.802 (+53%)
 - Niet-Belgen: 1.212 → 5.349 (x4.41)

'Vreemdelingen' in de Belgische gevangenispopulatie (2)

Methodologie: populatie

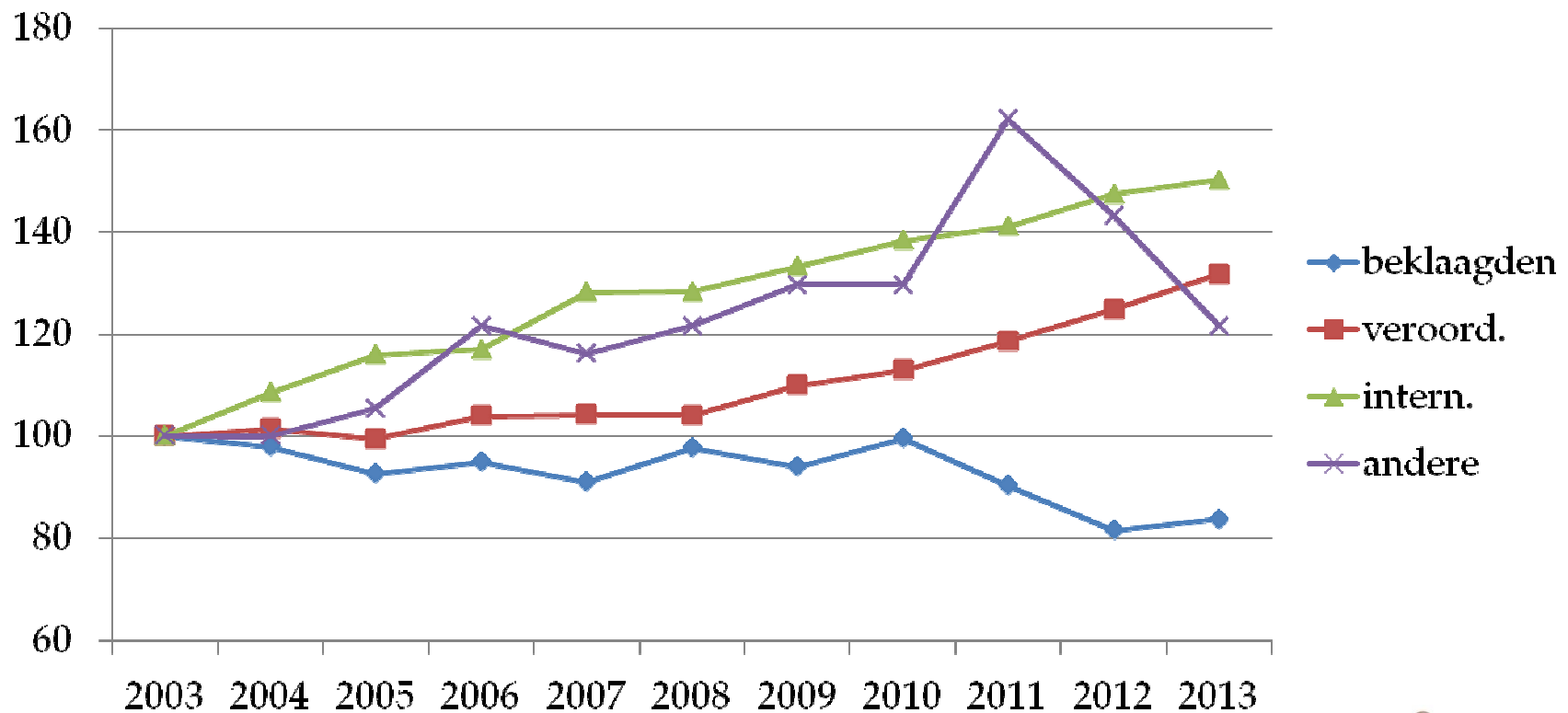
- De afwezigheid van een geldige verblijfstitel is geen vaststaand gegeven
- Verschil tussen 'illegaliteit' en 'verwijderbaarheid'
 - Niet elke persoon zonder verblijfsrecht **wordt** effectief verwijderd
 - EU-regelgeving
 - Bevel om het grondgebied te verlaten
 - Niet elke persoon zonder verblijfsrecht **kan** verwijderd worden
 - Beroepstermijnen
 - Lopende aanvragen tot verblijfsvergunning
 - Artikel 21 Vreemdelingenwet

Methodologie: data registratie

- Verschil in betrouwbaarheid 'verklaarde' nationaliteit bij vreemdelingen **met** recht op verblijf en **zonder** recht op verblijf
 - Nationaliteit als element van identificatie!
- Verschil in geregistreerde data in SIDIS-Griffie en Evibel (dienst Vreemdelingenzaken)
 - SIDIS-Suite
 - Geen systematische kruising van databanken → manuele invoer van gegevens (in functie van IVS?)

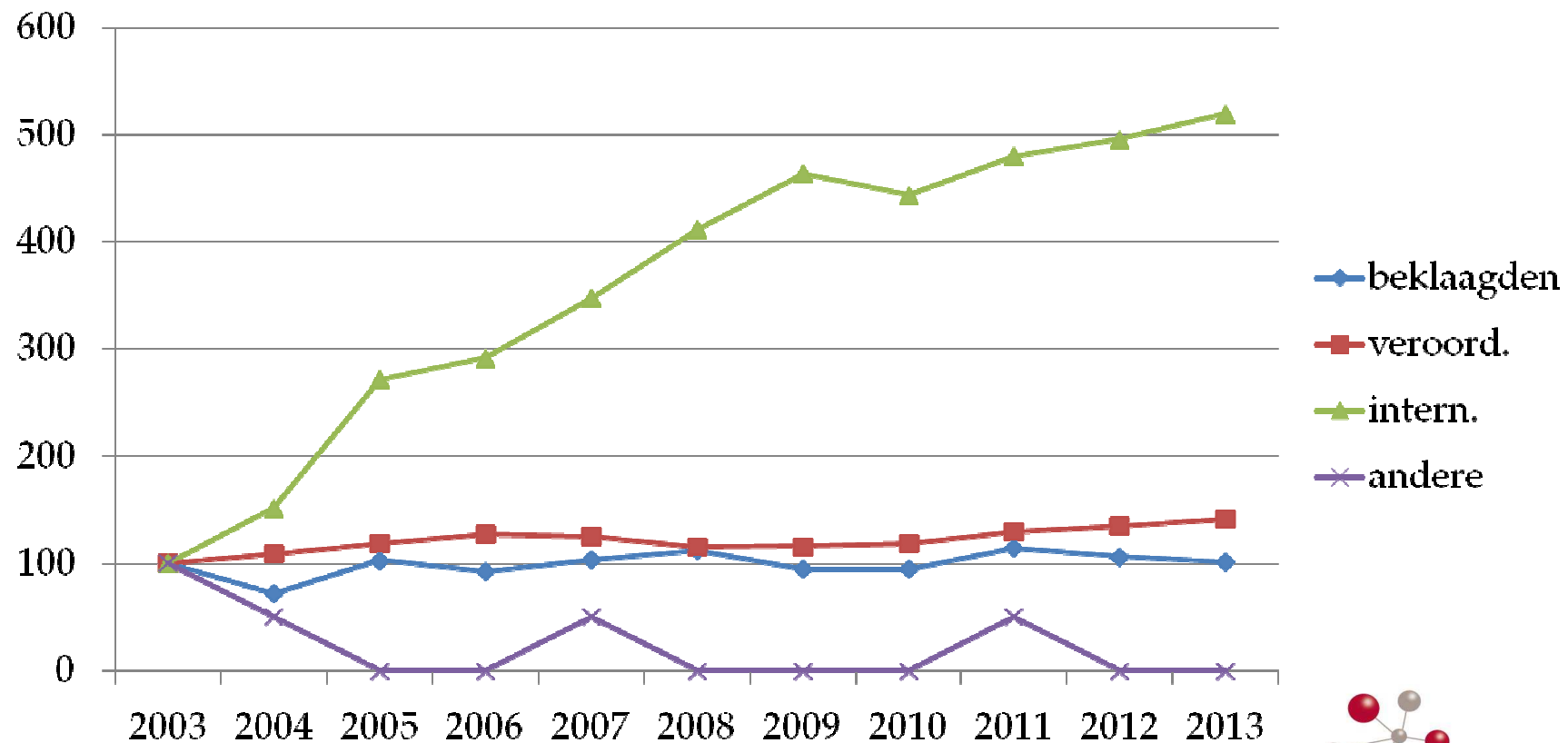
Gedetineerden *met* de Belgische nationaliteit (indexen)

- Beklaagden: 1.466 → 1.228 (- 16%)
- Veroordeelden: 3.168 → 4.175 (+32%)

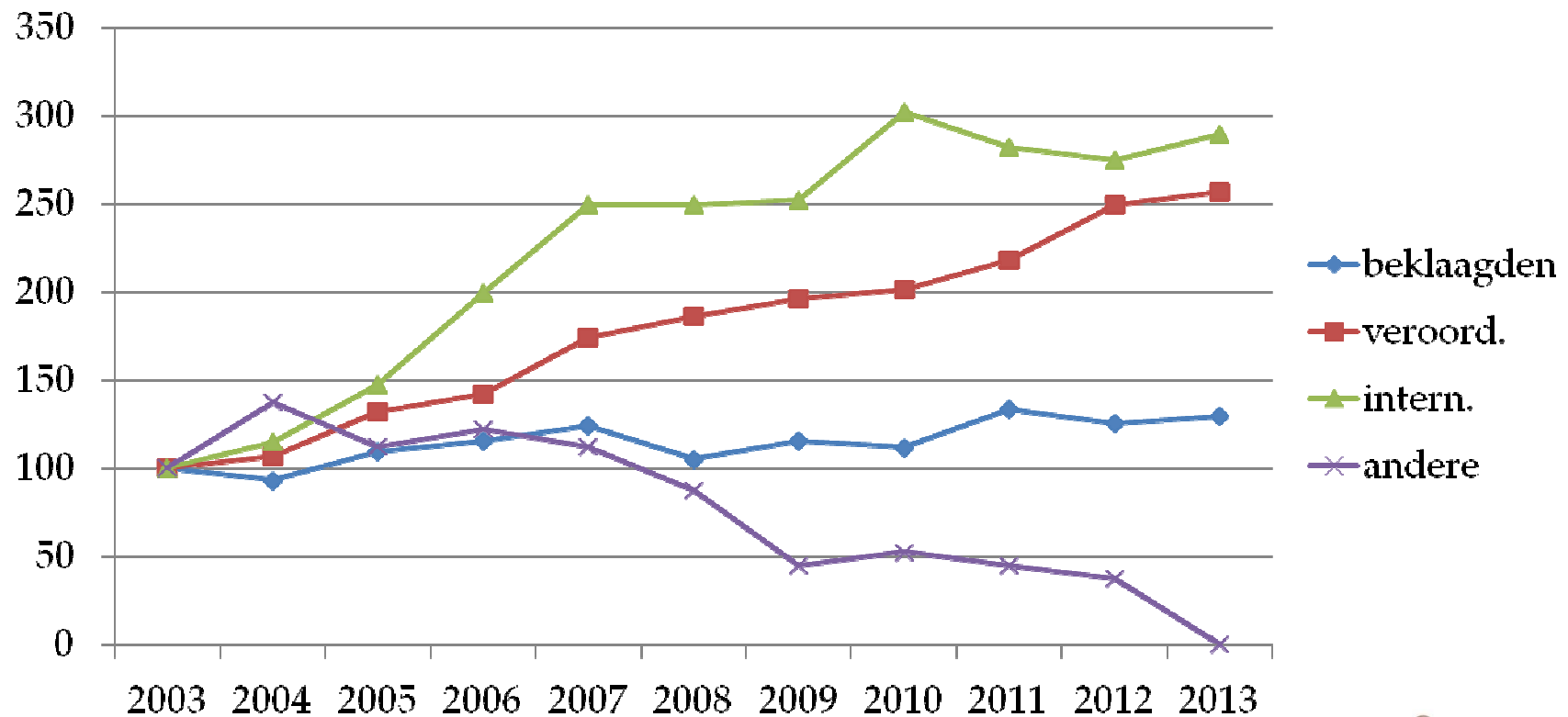
Gedetineerden *zonder* de Belgische nationaliteit *met* verblijfsrecht (indexen)

- Beklaagden: status quo
- Veroordeelden: 735 → 1.041 (+42%)

Gedetineerden *zonder* verblijfsrecht (indexen)

- Beklaagden: 782 tot 1.015 (+30%)
- Veroordeelden: 795 tot 2.043 (x 2,57)

Conclusie

- **Beklaagden:**
 - Belgische gedetineerdenpopulatie ↘,
 - niet-Belgische gedetineerden met verblijfsrecht =
 - niet-Belgische gedetineerden zonder verblijfsrecht ↗
 - ! Verblijfsstatus bij de toepassing van de voorlopige hechtenis
- **Veroordeelden: ↗!**
 - niet-Belgische gedetineerden zonder verblijfsrecht sterkst stijgende groep voorbij 33 jaar
 - Cumulatie van verschillende straffen (Beyens & Schets, 2011)
- **Geïnterneerden: ↗!**
- **Andere: diverse groep**
 - Opvallende daling bij gedetineerden zonder verblijfsrecht!
 - Dalend gebruik gevangenis ten behoeve van dienst Vreemdelingenzaken